

Z OBSAHU	Loupež století vyšla jenom částečně. Privatizace zdravotních pojišťoven	05
	Francis Galton: Vědec, který chtěl vylepšit lidskou rasu	07
	Zdrávas, Milostiplná. Uvedení do slavnosti Zvěstování Páně	10
	Bůh ve svátostech. Nezrodí-li se kdo znovu...	12

TRADICE OTCŮ

Z dopisu svatého papeže
Lva Velikého († 461)

Velebnost na sebe vzala ponížení, síla slabost, věčnost smrtelnou pomíjivost. A aby mohl být zaplacen dluh tížící naše člověčenství, neporušitelná přirozenost se spojila s přirozeností porušenou, takže, jak to vyžadovalo naše uzdravení, mohl jeden a týž prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Ježíš Kristus, v jedné přirozenosti zemřít a zároveň v druhé zemřít nemohl.

Pravý Bůh se tedy narodil v úplné a dokonalé přirozenosti pravého člověka, celý Bůh ze strany Boží, celý člověk ze strany naší. Tím naším nazýváme přítom to, co v nás na počátku Bůh stvořil a co přijal, aby to obnovil. Z toho, co způsobil svůdce a co dopustil svedený člověk, není ovšem ve Spasiteli ani sebemenší stopy. A i když na sebe vzal úděl lidských slabostí, přesto neměl podíl na našich hříších.

Přijal podobu služebníka, aniž se poskvínil hříchem, obohatil lidství, aniž cokoli ubral svému božství. Neboť v onom sebezmaření, v němž se Neviditelný ukázal viditelně a Stvořitel a Pán veškerenstva dobrovolně přijal smrtelnost jako jeden z nás, sestoupilo k nám Boží slitování, aniž utrpěla Boží moc. Nuže ten, který zůstává v podobě Boží učinil člověka, v podobě služebníka se stal člověkem. [...]

Ač byl ve vlastním božském řádu neviditelný, v našem řádu se stal viditelným, ač byl nepochopitelný, chtěl být pochopen, ač byl dříve než čas, začal být v čase, absolutní Pán veškerenstva zastínil svou nesmírnou vznešenost a přijal existenci služebníka, Bůh, kterého se nemůže dotknout žádné utrpení, neváhal stát se trpícím člověkem a nesmrtelný se podrobil zákonům smrti.

Gentile da Fabriano: Zvěstování (1425). Foto: wga.hu

Fiat mihi secundum verbum tuum

Člověk vyšel z Božích rukou do života ve svobodě a lásce. Ve svobodě Božích dětí, které jsou povolány kráčet v Boží vůli, a v lásce, která nachází naplnění v životě pro druhé. Záhy však sešel z cesty. Jako by nebyl schopen nahlédnout, že Boží vůle není svazující, ale povznáší ke svobodě par excellence, a jako by se bál, že v životě pro druhé ztratí sebe.

Člověk byl prostě příliš malý na takovýto dar. Malý pochopením, představitivostí, důvěrou. Aniž by nahlédl, že dostal všechno, už se začal ohlížet, zda nebyl o něco ošizen. Přehlédl, že byl povolán k účasti na Božím životě, a chtěl být jako Bůh. A v této omezené, pokrouce-

né optice se rady přitele staly nařízeními despoty a sebeobětující láska chomoutem. Uši máme, a neslyšíme, oči máme, a šálí nás zrak.

Je s podivem, kolik pestrých, roztočivých představ o Bohu stvořila lidská fantazie neznala mezí. Kolik nápaditosti a tvořivosti dokáže člověk uplatnit, aby nemusel pohlédnout pravdě do očí. Aby si z hlíny přizemních představ a zjednodušujících pouček uplácal boha ke světu obrazu. Ale Bůh je vždy jiný. Nedá se vměstnat do ulity lidských představ a přání. Byť se nám přiblížil, nakolik jen

Dokončení na str. 2

Mons. Celestino Migliore. Foto: ony.unu.edu

Egypt: Koptská komunita napadena, 25 zraněných

V severovýchodní egyptské provincii Mersa Matrúh se 12. března sešli křesťané k modlitbám v rozestavěné budově dětského domova. Byli napadeni davem tří tisíc muslimů, povzbuzovaných místním imámem. Imám tvrdil, že na staveništi má stát nový křesťanský kostel. Dvačet pět křesťanů včetně žen a dětí bylo zraněno. Teprve v sobotu ráno dorazily policejní jednotky z Alexandrie, díky nimž se mohli křesťané uvěznění v budově vrátit domů. Křesťanů bylo asi 400 včetně čtyř kněží a jednoho jáhna.

Koptských křesťanů je v Egyptě asi 10 % obyvatel.

Asia News

Dokončení ze str. 1

je to možné – stal se jedním z nás –, zůstává neuchopitelný. Ano, Bůh se stal člověkem. To ale neznamená, že by pro něj začala platit lidská měřítká. My se totiž musíme „stát Bohem“, jak říkali Otcové, a začít Boha, a také sebe a celé stvoření, poměřovat jeho měřítky.

Maria to pochopila: nalézt sebe sama znamená ztratit se v Bohu. Nechat Boha vstoupit do svého života, do sebe sama. Tak budeme jako Bůh, zcela svobodní v pravdě a lásce, v nejvznešenější službě životu. Pane, ať se mi stane podle tvého slova.

Dagmar Kopecká

Mons. Migliore v OSN: Ideologie tzv. genderu zastiňuje důstojnost a práva žen

New York. Ideologie takzvaného *genderu* získává stále větší vliv na mezinárodní dokumenty a je překážkou pro šíření důstojnosti a práv ženy. Poukázal na to stálý pozorovatel Vatikánu při OSN Mons. Celestino Migliore.

Dne 8. března na 54. zasedání komise pro postavení ženy arcibiskup Migliore upozornil, že nejnovější oficiální dokumenty OSN používají slovo *gender* namísto výrazu pohlaví. Výraz *gender* však ředí veškerou specifikou i komplementaritu mužů a žen. Představitel Apoštolského stolce prohlásil, že tato ideologie je překážkou pro uznání důstojnosti a práv žen. Dokumenty hovoří o sexuálních a reprodukčních právech, která míří proti počatému životu a jsou společensky škodlivá, a jen zřídka kdy připomínají politická, ekonomická a sociální práva žen.

Velká úmrtnost matek v určitých regionech volá po zlepšení tamní zdravotnické péče. Přitom také nelze brát na lehkou váhu jejich právo na mateřství. Arcibiskup Migliore podotknul, že během 15 let, která uplynula od Pekingské konference OSN, bylo dosaženo určitého pokroku ve vzdělání žen nebo v boji proti domácímu násilí. Toto pohlaví je však nadále diskriminováno na poli výživy, výchovy či zdravotní péče. Dvě třetiny analfabetů tvoří ženy. Roste jejich počet mezi postiženými virem HIV v Asii, východní Evropě a Latinské Americe. Tři čtvrtiny nakažených představují ženy. Mezinárodní obchod s lidmi se ze 70 % dotýká žen a děvčat především za účelem nucené prostituce. Na celém světě jsou ženy vystaveny fyzickému, sexuálnímu a psychickému násilí, a často dochází i k jejich znásilňování v rámci vojenských střetů, připomněl vatikánský pozorovatel OSN na zasedání v New Yorku.

RaVat

Kardinál Schönborn nezpochybnil celibát

Tiskový mluvčí vídeňské arcidiecéze Erich Leitenberger řekl, že navzdory mediálním zprávám kardinál Christoph Schönborn nezpochybnil celibát.

Kardinál napsal článek o případech zneužití. Požadoval v něm, aby se zkoumaly příčiny těchto případů a zdůraznil nutnost vzdělávání kněží. Upozornil také na souvislost těchto jevů se „sexuální revolucí“ generace osmašedesátníků.

Požadoval čestné jednání v Církvi, ale také ve společnosti.

Kathnet

Celibát za zneužívání nemůže

Ředitel Kriminologického výzkumného ústavu v Hannoveru Christian Pfeiffer odmítá tezi, že celibát je příčinou sexuálního zneužívání v katolických zařízeních. Řekl to deníku *Stuttgarter Nachrichten*. „My vědci to vidíme zcela jinak,“ napsal Pfeiffer. „Pedofilní sklon se projevuje už v 15, 16 letech. Ale kněžský závazek zdrženlivosti skládá kněz nejdříve v 25 letech. V této chvíli je už sexuální identita hotová.“ Pfeiffer dodal, že nechápe, co lidi motivuje k tvrzení, že sexuální zneužívání souvisí s celibátem.

V Německu je každoročně hlášeno asi 15 tisíc případů zneužití. Ohroženy jsou zejména děti z „finančně stabilních, ale emočně labilních rodin“, které nikdy nezažily klasický rodinný život.

Problém přitom proniká všechny společenské vrstvy – spodní, střední i vyšší. Objevuje se ve školkách, ve školách a v obcích.

Kathnet

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Kambodža: První katolická střední škola

Ve městě Takeo, asi 70 km jižně od Pnom Peny, byl otevřen nový institut vyššího vzdělávání, pojmenovaný po svatém Pavlu. Mladí lidé se tu mají vzdělávat v zemědělství a informatice. Je to první institut vyššího vzdělávání v Kambodži, který otevřela a řídí katolická církev.

Slavnosti se zúčastnili vyšší činitelé kambodžské vlády včetně vicepremiéra, představitelé ministerstva školství a ministerstva zemědělství a papežský nuncius, arcibiskup Salvatore Pennacchio.

Účelem Institutu je vzdělávání venkovské mládeže, která si nemůže dovolit platit za vzdělání ve školách v Pnom Peny. Škola zatím přijala 190 studentů, má 24 učeben, velkou knihovnu a počítačovou pracovnu. Je zde také kaple.

Fides

Výbuch protikřesťanského násilí v nigerijském státě Plateau

Podle oficiálních nigerijských zpráv bylo v neděli 7. března ve státě Plateau zmasakrováno přes 500 lidí při nočním přepadu vesnic. (Místní Liga pro lidská práva uvádí pouze něco přes 250 nalezených těl.) Oběťmi jsou především ženy a děti. Vláda poslala na místo vojenské jednotky. Masakr se klade za vinu muslimským nomádským pastevcům, kteří se zaměřili na beromskou etnickou skupinu, jež je křesťanská. K podobným výbuchům násilí došlo už v lednu, kdy mělo zahynout asi 350 až 550 osob.

The Telegraph

Evropské setkání zástupců Papežského misijního díla dětí

Ve dnech 7. až 10. března 2010 proběhlo v Lucemburku Evropské setkání zástupců Papežského misijního díla dětí CEME 2010. Na CEME se setkávají národní ředitelé Papežských misijních děl (PMD) a pracovníci Papežských misijních děl dětí (PMDD) evropských států. Konference probíhá každé dva roky. Heslo letošního setkání je *Misie – darování života křtem*. Celkem se zúčastnilo 35 zástupců ze 17 zemí. Českou republiku zde zastupují Mgr. Bronislava Halbrštátová – diecézní ředitelka PMD pro Královéhradeckou diecézi a Lenka Kovářová – asistentka národního ředitele PMD. Hlavním posláním tohoto setkání je především sdílení informací o práci PMDD v jednotlivých státech a prohloubení vzájemných kontaktů.

Letošní setkání bylo zahájeno krásným symbolickým gestem, kdy všichni účastníci vložili ruku do vody a nahlas vyslovili svá jména přijatá na křtu. Vzhledem k misijní symbolice probíhaly též modlitby za jednotlivé kontinenty. Tímto způsobem byli přítomní duchovně ve spojení s celým světem a všemi lidmi. Každý jednacím den končí společnou mší svatou. Jednotlivé dny jsou rozděleny do dvou hlavních přednášek a navazujících workshopů. Témata se dotýkají především současnosti CEME, jejího hlavního poslání a vize budoucnosti. Doposud zde zazněly např. následující referáty: Jean Lazarus z Belgie podrobně představil význam CEME, P. Pietro Pierobon z Itálie přednesl nosné téma letošního setkání *Misie – dar života ve křtu*, ve kterém mimo jiné připomněl, že každý křesťan je ve své podstatě misionář. Jeho další přednáška měla téma *Děti pomáhají dětem – Malí misionáři pomáhají malým misionářům*. Jak už název napovídá, účastníci byli seznámeni s myšlenkami a nápady, jak přivést nejmenší k misiím, k opravdové křesťanské lásce a ke sdílení života jako daru.

Setkání je příležitostí ke sdílení a vzájemnému obohacení. Zástupci z jednotlivých evropských zemí zde konkrétním způsobem řeší možnosti vzájemné spolupráce, která se týká rozvíjení aktivit PMDD v nejrůznějších oblastech.

PMD

Filipíny: Misionáři žádají záchranu ostrova Palawan

Misijní a další nevládní organizace žádají o záchranu ostrova Palawan, kde jsou domorodé komunity ohroženy zásahy proti životnímu prostředí. Palawan je ostrov na západě souostroví v Čínském moři. Jeho citlivý ekosystém je zatím neporušený. Žijí tu domácí kmeny Tagbanua, Palawanon, Taut Bato, Molbog a Batak. Ty se živí rybolovem a pěstováním potravin pro vlastní potřebu.

Turistický ruch sem zatím nezasáhl a ostrov byl ušetřen stavebních projektů. Misionáři však varují, že hrozí stavba silnic, jež mají vést ke kamenolomům a dolům. Vláda chce přenechat mezinárodním společnostem půdu, jež patří domorodcům. Dále chce vláda podpořit intenzivní pěstování palem, z nichž se má získávat olej na biopaliva.

Fides

Křesťané na Borneu žijí s muslimy v míru

Domorodci na Borneu jsou horliví křesťané a s muslimy žijí v harmonii, řekl pomocný biskup Siby, Joseph Hii Teck Kwong. Biskup připomněl, že v 19. století evangelizovali domácí populaci misionáři, kteří zvládli místní jazyky: přeložili do nich katechismus a modlitby.

Ani spor o užívání výrazu *Allah* pro Boha obecně zde nezpůsobil nekld.

„Na Borneu jsme nezažili společenský nebo náboženský nekld,“ uzavřel biskup. „Žijeme pokojně a nedovolíme extrémistickým menšinám manipulovat náboženské otázky.“

Fides

Katedrála Nejsv. Srdce v Kota Kinabulu, Borneo

Foto: Wikipedia

DISKRIMINUJE ČESKO HOMOSEXUÁLY, NEBO SPÍŠ RODINU?

Českou veřejnost již druhým týdnem provází mediální kauza hodná hospody IV. cenové skupiny. Probíraný výrok však může mít nečekané souvislosti.

Minulý týden překvapil českou veřejnost i média předseda Svazu odborářů služeb a dopravy Jaromír Dušek výroky o tom, že vrcholový management Českých drah a Ministerstva dopravy ovládá blíže nespécifikované homosexuální spiknutí. Nepředložil přitom žádné důkazy, které by jeho tvrzení dokládaly. Prakticky celá česká společnost reagovala na výroky tím, že je odsoudila.

Jednalo by se jen o jednu z mnoha epizodních mediálních přestřelek, kdyby nepoukazovala na cosi nezdravého, co ve společnosti je. Je tímto nezdravým ale skutečně diskriminace sexuálních minorit?

Socialisté a liberálové euroatlantického světa již dlouho usilují o údajné zrovnoprávnění osob s odlišnou sexuální orientací. Nejprve došlo k *dekriminalizaci*, ukončení trestnosti sodomie. Následovala *depatologizace*, spíše politicky než vědecky motivované vyškrtnutí homosexuality z Mezinárodní klasifikace nemocí. Tím se stalo nelegální i prakticky jakékoli poradenství zaměřené na účinnou pomoc těmto lidem. Zejména ve Spojených státech existovala řada svépomocných skupinek a psychologických metod, které vzaly za své. Svědectví uzdravených homosexuálních mužů a žen byla zpochybněna a odsunuta na okraj. Došlo k zrovnoprávnění věkové hranice pro heterosexuální a homosexuální styk. Tím přestala společnost poskytovat ochranu naivním a snadno manipulovatelným mladým lidem s nevyhraněnou sexuální identitou okolo puberty. Třetím krokem socialisticko-liberálního budování ráje na zemi, spolu s masivním šířením antikoncepce, povinnou sexuální výchovou ve školách a bojem za široký přístup k potratům, je *institucionalizace* homosexuálního soužití.

Evropou i Spojenými státy zaznívájí stále absurdnější požadavky, které se stupňují vzápětí po dosažení nějakých práv. Řada států přistoupila na určitou formu civilního svazku, někde dokonce zcela rovnoprávného s manželstvím. Vedou se debaty o adopci stejnopohlavními páry. Parlamentní shromáždění Rady Evropy se zabývalo zprávou švýcarského socialisty Andrease Grosse k *otázkám diskriminace na bázi sexuální orientace a genderové identity*.

Evropou i Spojenými státy zaznívají stále absurdnější požadavky na zrovnoprávnění sexuálních minorit a genderové identity. Legislativa zaručující nediskriminaci se posouvá ke konceptu „nerozlišování“. Klade si však někdo otázku, jak jsou v současné době diskriminovány rodiny s dětmi oproti singles?

Absurdní Grossova zpráva jde svými návrhy výraznou měrou nad rámec stávající legislativy zaručující nediskriminaci a posouvá koncept nediskriminace ke konceptu „nerozlišování“. Zpráva přesahuje jakékoli požadavky mezinárodního i evropského práva a návrh usnesení zasahuje do práva na svobodu projevu, svědomí a náboženského přesvědčení, vyšších zájmů dítěte i suverenity země co do způsobu ochrany rodiny, veřejného zdraví, morálky a ochrany dítěte. Kla-

de si někdo otázku, jak jsou v současné době diskriminovány rodiny s dětmi oproti singles? To se týká daní, zdravotního a sociálního pojištění, stále nižších výdajů na veřejnou dopravu a dalších nezbytných služeb.

Katechismus katolické církve důsledně rozlišuje mezi sexuální orientací (která je mravně nelišná) a sexuálním chováním a vybízí nejen k citlivému přístupu vůči takto zaměřeným osobám, ale i k respektu vůči osobnímu soukromí. Navíc učení katolické církve jasně říká, že křesťané mají, ruku v ruce se všemi lidmi dobré vůle, bojovat proti jakékoli formě nespravedlivé diskriminace.

Vrátíme-li se ke kauze Dušek, je vhodné, abychom se osob, o které se otírá, zastali, protože to, co předvedl, je ukázkovou formou diskriminace. Zasáhl neoprávněně do práv konkrétních osob, odhaluje-li cokoli z jejich soukromí, a ještě ke všemu jen na základě nestoudných spekulací. Zde je jedinečný prostor pro to, aby křesťané ukázali, že diskriminace je vlastní socialisticko-liberální klice (ke které se hrdě hlásí i Jaromír Dušek), a nikoli věřícím. Nyní se Dušek opřel do (údajných) homosexuálů. Příště se ale kdokoli další může například opřít do (údajných) katolíků, kteří (zločinně) jednají ve shodě a snaží se blokovat úžasné zákony proti přirozenému řádu. Až toto nastane, zastane se někdo katolíků? Ukáže se, že naše společnost měří všem stejným metrem?

Josef Mudra

Autor působí ve veřejné správě, zabývá se otázkami evropské integrace a mezinárodních vztahů.

LOUPEŽ STOLETÍ VYŠLA JENOM ČÁSTEČNĚ

Průběh (dost divoké) privatizace zdravotních pojišťoven krok za krokem

Jedním z nejspornějších témat české politiky posledních let se stala reforma zdravotnictví. Jádrem této reformy, prosazované Topolánkovou vládou, byl záměr privatizovat české zdravotní pojištění. Proces privatizace však vyústil spíše ve snahu ovládnout monopol na zdraví občanů.

Na začátku roku 2007 dostala díky podpoře přeběhlíků Pohanky a Melčáka vláda Mirka Topolánka důvěru poslanecké sněmovny a ujala se vlády. Jednou z velmi hlasitě avizovaných součástí vládního programu byla reforma zdravotnictví spojovaná se jménem ministra Julínka. Občané si všimli hlavně zavedení poplatků za návštěvu u lékaře, zato odborná veřejnost nepřehlédla, že jádrem této reformy byl záměr privatizovat české – do té doby veřejnoprávní – zdravotní pojištění. Reformu v tomto směru pomáhali připravovat reformátoři, kteří stejný cíl částečně realizovali krátce předtím na Slovensku. Tam pak byla Zajacova reforma zdravotnictví, spojená s privatizací významné části slovenských zdravotních pojišťoven, hlavní příčinou volebního neúspěchu Dzurindovy pravicové koalice a nástupu levicové koalice vedené Robertem Ficem.

Kudy z krize českého zdravotnictví?
(Schodiště správní budovy VZP v Sokolově)
Foto: stavby.karlovarska.net

V novém systému zdravotnictví by majitelé zdravotních pojišťoven měli zájem především maximalizovat svůj zisk. To by mohlo být jenom buď na úkor objemu hrazené zdravotní péče nebo na úkor cen za tuto péči hrazených nemocnicím a lékařům.

Příprava privatizace zdravotních pojišťoven

Privatizace zdravotních pojišťoven se stala součástí vládního programu, který ODS protlačila koaličními jednáními. V průběhu roku 2007 připravilo ministerstvo zdravotnictví jak zavedení poplatků (které jsou dodnes folklórním tématem debat politických stran), tak především návrhy novely zákona č. 48/97 o veřejném zdravotním pojištění a návrhy dalších šesti nových zákonů, které měly vytvořit právní rámec nového uspořádání financování zdravotnictví.

Zatímco od doby zrušení Okresních ústavů národního zdraví, financovaných státním rozpočtem, bylo od 1. 1. 1993 více než 90% nákladů zdravotní péče financováno prostřednictvím Všeobecné zdravotní pojišťovny a dalších, rovněž

veřejnoprávních zdravotních pojišťoven (tak, jak je tomu téměř v celé západní Evropě – jediný experiment s provozováním veřejného zdravotního pojištění prostřednictvím soukromých pojišťoven probíhá po dlouhé přípravě od roku 2006 v Holandsku a částečně na Slovensku), měla podle záměru ministra Julínka a jeho týmu proběhnout privatizace buď všech zdravotních pojišťoven nebo všech kromě VZP. Tyto soukromé zdravotní pojišťovny se měly stát – stejně jako fakultní nemocnice (páteř českého zdravotnictví) – akciovými společnostmi a měly na jedné straně inkasovat dosavadním způsobem pojistné veřejného zdravotního pojištění a pokrývat náklady zdravotní péče. Zásadní změna ale souvisela s tím, že se změnou právní formy se měl změnit i cíl jejich podnikání – tím se, jak je u všech soukromých podniků normální, měla stát tvorba zisku pro majitele. Že by majitelé zdravotních pojišťoven měli zájem především maximalizovat svůj zisk a že by to mohlo být jenom buď na úkor objemu hrazené zdravotní péče nebo na úkor cen za tuto péči hrazených nemocnicím a lékařům, je jednoduchá trojčlenka, srozumitelná po krátkém zamýšlení každému laikovi.

Neúspěch při prosazování potřebné legislativy

S touto zásadní změnou koncepce zdravotnictví ale KDU-ČSL ve chvíli předložení věcných záměrů přestala souhlasit (květen 2008) a poté, co zeslábla i podpora projektu odborného týmu Strany zelených (včetně tehdejší ministryně Stehlikové), ztratila ODS v parlamentu podporu pro prosazení legislativy potřebné k uskutečnění tohoto svého záměru.

Když bylo jasné, že se žádné stávající zdravotní pojišťovny privatizovat nebudou, zahájili zainteresovaní podnikatelé s podporou 1. náměstka ministra zdravotnictví Marka Šnajdra druhý pokus, který měl dosáhnout (a také nakonec částečně dosáhl) podobných cílů i bez schválení privatizace zdravotních pojišťoven a dalších navrhovaných zákonů.

Činnost zahájila nová zdravotní pojišťovna Agel, první sice formálně veřejnoprávní zdravotní pojišťovna, evidentně však (na rozdíl od ostatních reálně veřejnoprávních zdravotních pojišťoven) ovládaná ocelářským magnátem a majitelem Třineckých železáren a řady moravských nemocnic Tomášem Chrenkem, přítelem Mirka Topolánka. Pomalu sbírala cestou finančních odměn za přestup svoje pojištěnce, velkou důvěru ale nezbuzovala a riziko, že během roku nedosáhne ani zákonem stanoveného minima 50 tisíc pojištěnců, bylo ještě po půl roce náboru pojištěnců docela reálné.

Slučování zdravotních pojišťoven

Mezitím prohrála ODS na celé čáře krajské volby (listopad 2008), ve kterých bylo zdravotnictví hlavní téma, měsíc poté Topolánek definitivně Julínkovu reformu vzdal a ministra nahradila senátorka Daniela Filipiová. Tou dobou už bylo jasné, kudy se ve druhém kole o privatizaci zdravotních pojišťoven výše jmenovaní pokusí. Parlament proto začal v květnu 2009 projednávat ve zkráceném projednávání poslaneckou novelu zákona o oboro-

Každému je jasné, jak mocný by byl jediný pán veřejného zdravotního pojištění. Byl by to monopol na to, čeho si každý člověk hodně váží – monopol na léčení nemocí, tedy krátce monopol na zdraví každého z nás.

vých zdravotních pojišťovnách (sněmovní tisk 684 poslance Ludvíka Hovorky, Jiřího Carbola a dalších), zakazující bezdůvodné slučování finančně zdravých zdravotních pojišťoven. Několik málo hodin po schválení této novely ve třetím čtení v poslanecké sněmovně (10. 6. 2009 dopoledne) podepsala ale (týž den odpoledne) ministryně Jurásková první sloučení Hutnické zdravotní pojišťovny (s 330 tisíci pojištěnci) se zdravotní pojišťovnou Agel (tehdy 60 tisíc pojištěnců). Že se tato zdravotní pojišťovna (ještě pod jménem Hutnická ZP) stane součástí zdravotnického impéria Tomáše Chrenka, bylo samozřejmé. Následovaly měsíc trvající jednání vedení KDU-ČSL s vedením ministerstva zdravotnictví, které mířily k dohodě: žádné další slučování zdravotních pojišťoven už ministerstvo zdravotnictví nepovolí a poslanecká novela bude podstatně rozšířena o řadu potřebných pozitivních změn, navrhovaných týmem tehdejšího náměstka ministryně Pavla Hroboně.

Tuto dohodu shodil večer před projednáním novely v Senátu náměstek Šnajdr ze stolu a senát díky hlasům ODS a jejich spojenců negoval celý původní návrh, zamezující účelové slučování zdravotních pojišťoven na přání „významných zainteresovaných osob“.

Několik málo dní po odmítnutí původní novely Senátem podepsala (30. 7. 2009) ministryně Jurásková další sloučení zdravotních pojišťoven – další součástí třineckého impéria se díky hlasům osmi členů správní rady stala Česká národní zdravotní pojišťovna s 303 tisíci pojištěnci.

Konec divoké privatizace

V srpnu pak hladce přehlasovala poslanecká sněmovna pozměňovací návrh senátu a skončila divoká bezúplatná privatizace zdravotních pojišťoven. Součástí Chrenkova impéria se tak staly tři sloučené zdravotní pojišťovny, později přejmenované na Českou průmyslovou zdravotní pojišťovnu. Kromě původních 60 tisíc pojištěnců, kteří převážně dobrovolně přestoupili do ZP Agel, už se dalších 633 tisíc pojištěnců Hutnické a České národní ZP na jejich přání nikdo neptal.

Jaromír Dušek, problémový bývalý odborářský boss železničních odborů, se ještě pokusil ovlivnit volby správní rady v další zdravotní pojišťovně a dosadit do ní Chrenkovy lidi, ale nepodařilo se mu to. Privatizace zdravotních pojišťoven, alespoň pro tuto chvíli, skončila.

Topolánek opustil i další výše zmíněný projekt transformace fakultních nemocnic na akciové společnosti, ve kterých by univerzity mohly s třetinou hlasů jenom přihlížet, co by se s těmito nemocnicemi ministr zdravotnictví prostřednictvím svých úředníků, tvořících rozhodující část představenstev a valných hromad společností, rozhodl učinit.

Dobrá zpráva pro občany dnes zní, že žádný ze známých volebních programů významných politických stran, pokud jde o oblast zdravotnictví, už s privatizací zdravotních pojišťoven nepočítá.

Monopol na zdraví

Před časem jsem psal do novin, jak se české zdravotnictví pohybuje, podobně jako Odysseus a jeho přátelé při návra-

Foto: strategie.cz

tu do Řecka po dobytí Tróje, mezi Skylou a Charybdou.

Ani v současné době tomu není jinak. Na chvíli se ztišili zájemci o (nejraději již vyzkoušenou bezúplatnou) privatizaci zdravotních pojišťoven. A už se znovu probouzí sociálně demokratická Charybda, která by ráda spojila po vzoru (z hlediska efektivity odstrašující) britské *National Health Service* všechny zdravotní pojišťovny do jedné jediné. A to v době, kdy všechny země Visegrádu, které nestihly monopol OÚNZ po skončení to-

talitý včas transformovat, zoufale hledají, jak to s velkými náklady a problémy udělat co nejdříve (Polsko, Maďarsko). Každému je nad slunce jasné, jak mocný by byl ten jediný nejmocnější pán nad 250 miliardami korun veřejného zdravotního pojištění. Zda by to byl ministr zdravotnictví nebo ředitel monopolní zdravotní pojišťovny není už tak podstatné. Nebo snad má někdo z vás jako zákazník s nějakým monopolem pozitivní zkušenost? A tohle by byl monopol na to, čeho si každý člověk hodně váží – mono-

pol na léčení nemocí, tedy krátce monopol na zdraví každého z nás – od kolébky až do hrobu.

Josef Jelínek
(mezititulky redakce)

Autor se specializuje na komerční zdravotní pojištění. Od roku 2007 spolupracuje s poslaneckým klubem KDU-ČSL jako expert na zdravotnictví.

FRANCIS GALTON: VĚDEC, KTERÝ CHTĚL VYLEPŠIT LIDSKOU RASU

Seriál Architekti kultury smrti (6)

Pokus vědy a ideologie odeprít Bohu vládu nad lidským životem vyústil v drastickou likvidaci celých skupin obyvatel. Ve jménu ušlechtilé myšlenky.

Francis Galton vynikal v nesčetných oborech vědy. Rozpracoval metody aplikované statistiky (především metodu výpočtu korelací mezi proměnnými), prozkoumal a zmapoval rozsáhlé oblasti na jihu Afriky, lidstvo mu vděčí za moderní meteorologické mapy, používání dotazníků v psychologii, kompozitní fotografii a funkční systém identifikace otisků prstů. Vysokofrekvenční píšťala pojmenovaná po něm se dodnes používá pro výcvik psů.

Všestrannost Francise Galtona z něj činí vskutku jedinečného génia. To vše by mu až do dnešních dnů bylo ke cti, kdyby výčet Galtonových úspěchů nezastínil děsivý přídomek: zakladatel eugeniky, studia metod k dosažení co nejlepšího genetického fondu člověka.

Dětství a mládí

Galton se narodil roku 1822 poblíž anglického Birminghamu a pocházel ze zámožné, intelektuálně zaměřené rodiny. Dědové z obou stran byli členy *Lunar Society*, elitního klubu špičkových příro-

dovědců, filosofů a průmyslníků. Francis Galton byl vnukem přírodovědce Erasma Darwina, a tedy bratrancem Charlese Darwina. Vyspěl dříve, než bylo obvyklé; v pěti letech četl Homéra, číst začínal prý již ve dvou letech. Jako mladík začal studovat medicínu, ale když roku 1844 zdědil po otci horentní sumu peněz, vydává se na vlastní vědeckou dráhu. Měl vazby na Královskou geografickou společnost, založenou roku 1830 králem Vilémem IV., a jejím prostřednictvím se v letech 1850–1852 účastnil expedice do dosud neprobádaného vnitrozemí dnešní Namibie. Používal kombinaci diplomacie a vyhrožování a tím se mu podařilo v provincii Damaraland zažehnat letité kmenové války. Posbíral rozsáhlá zeměpisná data a do Británie se vrátil s věhlasem.

Když jeho bratranec Charles Darwin vydal v roce 1859 knihu *O původu druhů*, stal se Galton nadšeným evolucionistou. Z Darwinových poznatků vyvodil, že dědičnost musí být příčinou rozdílů v inteligenci a schopnostech jednot-

Lidský život pramení z Boha, je jeho darem, jeho obrazem i stopou, účastí na jeho životodárném duchu. Proto jediným Pánem tohoto života je Bůh: člověk o něm nemůže rozhodovat podle své libovůle. (Jan Pavel II.)

livých lidí. Ale kvalitativní zlepšení lidské populace prostřednictvím přirozeného výběru viděl jako příliš pomalé a nahodilé. Byl toho názoru, že kontrolovaný umělý výběr by mohl a měl zrychlit rozvoj lidstva a jemně vyladit požadované vlastnosti lidí, podobně jako při domestikaci zvířat a rostlin. Již tehdy napsal: „Kdyby byla věnována jen dvacetina úsilí a nákladů, které jsou vydávány na šlechtění koní a dobytka, na zlepšení kvality lidí, jakou plejádu geniálních osobností bychom mohli stvořit!“

Zrození eugeniky

V roce 1883 poprvé použil termín *eugenika*, jako název pro vědu o tom, jak pomocí genetiky zlepšit kvalitu rasy. Vzniku eugeniky předcházela dlouhodobá polemika o rozdílnosti lidských ras. Už roku 1855 tvrdil francouzský hrabě Arthur de Gobineau ve své *Eseji o nerovnosti lidských plemen*, že hlavní hybnou silou dějin byly vždy zděděné rasové vlastnosti. Bílá rasa byla podle něj jasně nadřazena všem ostatním a byla fyzicky i duševně nejhodnotnější. Jelikož Galton po vzoru Darwina považoval dědičnost za klíčovou, sestavil seznamy významných mužů vědy a literatury. Zjistil, že mají příbuzné, kteří zaznamenali nějaký úspěch, v mnohem vyšší míře, než jaká by mohla být považována za náhodu. Poněkud zapomínal na faktor výchovy a vlivů prostředí.

Horlivě se pustil do měření kvantitativních proporcí lidských jedinců. Belgický vědec Adolphe Quetelet ukázal, že křivka četnosti objemů hrudníku skotských vojáků má zvonovitý tvar. Galton se snažil vytvořit podobnou křivku četnosti inteligence jedinců a rozdělil mužskou populaci Anglie podle intelektových schopností do čtrnácti tříd – od géniů až k těm, které považoval za méně inteligentní než psy. Křivky inteligence vypracoval i pro různé rasové skupiny a následně je srovnával. Afričtí černoši byli v průměru o dva stupně níže než Anglosasové, nejnižší kategorií byli domorodí Australci.

Eugenika jako nástroj státu

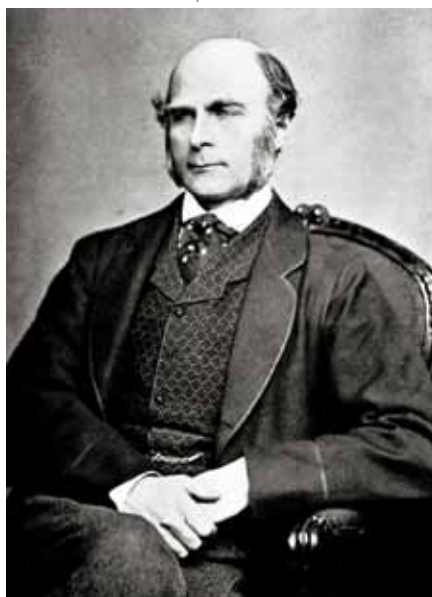
Galton se domníval, že politika v této oblasti bude nezbytná, protože lidské

rozumové schopnosti se vzrůstající složitostí společnosti klesají. Tato teze nebyla přitom správná; Galton vyrůstal v době, kdy intelektuálně zdatní jedinci s přehledem zvládali mnoho vědních oborů (ostatně jako on sám) a nedokázal se smířit s přílišnou specializací odborníků nastupující generace. Tvrdil, že antičtí Řekové byli v inteligenci naopak průměrně o dvě příčky nad viktoriánskými Brity bílé pleti. Nabídl jako důkaz, že aténská pospolitost byla publikem pro divadelní či literární díla takové kvality, kterou by sotva ocenil průměrný Brit, „jehož intelekt lze na první pohled zjistit podle nabídky nádražního novinového kiosku“.

Galton byl otevřený všem metodám, jimiž mělo šlechtění probíhat. Představoval si, že by k němu mohlo docházet

Galton byl schopný činit dalekosáhlé závěry, aniž by měl pro své hypotézy dostatečné zdůvodnění, někdy mu důkazy chyběly zcela. Odmítal charitu a solidaritu s chudými, protože uměle napomáhají přežít neschopným.

Francis Galton. Foto: Wikipedia

na dobrovolné bázi, kdy by vybrané rodiny vytvářely společenské jednotky oddělené od většinové společnosti; pokud by byly obětí persekuce, emigrovaly by a vytvořily novou společnost jinde. Ovšem Galton si myslel, že by bylo v pořádku, pokud by ústřední roli v eugenice hrál stát. Ti, kteří jsou eugenicky dobře vybaveni, by dostávali vládní subvence, aby se mohli rozmnožovat. Naopak lidé, jejichž reprodukce je nežádoucí, by museli zůstat svobodní, v opačném případě by byli prohlášeni za nepřítelé státu.

Nedostatek vědeckosti i lidskosti

Galton si zachoval rozsah svých zájmů, avšak dědičnost byla tématem, o které se zajímal čím dál víc. Zkoumal dvojčata, aby odlišil vliv „přírody“ od vlivu „výživy“. Založil laboratoř, která měla sbírat údaje o fyzických a mentálních vlastnostech řady jedinců; bylo-li cílem zlepšit kvalitu lidstva, bylo nejprve nutné zjistit současný stav. Během třídění dat vytvořil teorii korelace a regrese k průměru. Kupříkladu zaznamenal, že děti vysokých rodičů bývají vysoké (korelace), ale rovněž bližší k průměru výšky svých vrstevníků (regrese). Tuto regresi nesprávně interpretoval jako tendenci přírody k průměrnosti; ve skutečnosti jde o statistickou zákonitost, která se vztahuje i na neživou přírodu, např. sněžení – relativně nepravděpodobné extrémní situace jsou následovány pravděpodobnějšími, méně extrémními jevy.

Jaký byl Francis Galton v soukromí? Sotvakdo by mu mohl vyčítat rodinný život; byl vzorný manžel. Na africké expedici se projevil jako velmi obětavý a velmi dbal na to, aby expedice nevedla ke ztrátám na životech. Jisté je, že se zároveň choval jako snob, a to až obudných rozměrů. To se projevovalo, bohužel, i v jeho vědecké práci. Byl schopný činit dalekosáhlé závěry, aniž by měl pro své hypotézy dostatečné zdůvodnění, někdy mu důkazy chyběly zcela. Francis Galton odmítal charitu a solidaritu s chudými, protože uměle napomáhají přežít neschopným. Do své smrti roku 1911 zažíval ohromný zájem o eugenickou teorii a vznik nesčetných vědeckých společností a časopisů.

Drastické důsledky eugeniky

Galtonovy eugenické poznatky byly s největší vážností přijaty jinými vědci, ale častěji též ideology, zejména nacionálními socialisty. Vedle nich byl populární i mezi levicovými intelektuály, kteří vnímali cokoli spojené s naukou o dědičnosti jako progresivní téma. V roce 1927 rozhodl Nejvyšší soud USA v případě známém jako *Buck vs. Bell*, že nucená sterilizace ženy je oprávněná a ve veřejném zájmu, s tím, že „tři generace imbecilů jsou víc než dost.“

Méně se dnes připomíná, nako-lik eugenika ovlivnila západní svět. Jen ve Spojených státech bylo nedobrovolně sterilizováno asi 60 tisíc osob z třiceti států USA, a to podle zákonů z první poloviny 20. století, které důsledně vycházely z eugeniky. Týkalo se to tělesně i mentálně postižených, duševně nemocných i sociálně nepřizpůsobivých. Eugenika stála rovněž u zákazů a restrikcí imigrace, rasové segregace a zákazů sňatků mezi příslušníky odlišných ras. V socialisty ovládaném Švédsku byly nucené sterilizace na denním pořádku ještě v 70. letech 20. století.

Sporné postuláty eugeniky

Mýlil se Galton, když usiloval o vylepšení lidstva biologickou cestou? Eugenika, pomineme-li její děsivé konotace politického rázu, které stály u jejích základů, byla založena rovněž na dosti sporných až pochybných postulátech z přírodních věd. Při kategorizaci lidí do skupin podle inteligence pracoval s vágními pojmy, jako např. „významnost“ zkoumaných jedinců. Systematicky podceňoval vlivy prostředí a nasbíraná data měla sloužit jen k potvrzení předem určených hypotéz či spíše dojmů Francise Galtona, nikoli k nalezení pravdy. A samozřejmě měly jeho ideje silný politický dopad. Pokud by lidé neplnili určené úkoly dobrovolně, měly být použity donucovací prostředky. Co kdyby se lidé z odlišných prostředí i přes zákaz nepřestali mísit? Co kdyby nechtěli mít účast na společnosti založené na eugenice? Galton nepředpokládal eugeniku s brutalitou nacionálních socialistů, ale donucení blíže neurčenými prostředky se nebránil.

Logo druhého mezinárodního kongresu eugeniky (1921). Foto: Wikimedia Commons

Na základě eugeniky probíhaly nedobrovolné sterilizace tělesně i mentálně postižených, duševně nemocných i sociálně nepřizpůsobivých. Eugenika stála rovněž u zákazů a restrikcí imigrace, rasové segregace a zákazů sňatků mezi příslušníky odlišných ras.

Nové úklady proti životu

Po drastických důsledcích použití eugeniky ve 20. století by se zdálo, že tento nástroj kultury smrti zmizí v propadlišti dějin. Překotný pokrok biotechnologie a genového inženýrství vyvolává mnoho otázek. Nové technologie umožní diagnostiku dědičných chorob a vad plodu. Ty nevyhovující jsou často doporučovány k utracení. Druhou metodou, která je však zatím spíše věcí budoucnosti, je cílené „inženýrství“ spojené s umělým oplodněním, které zatím má podobu výběru vhodného dárce vají-

ček či spermatu, výhledově se však s postupem rozvoje genetiky předpokládají i zásahy do genomu vajíček, embryí či zygot. Jan Pavel II. v encyklice *Evangelium vitae* (zejm. čl. 14) tyto nové úklady proti životu s prorockou prozíravostí odsoudil. V téže encyklice nás tento veliký papež nabádá: „Lidský život pramení z Boha, je jeho darem, jeho obrazem i stopou, účastí na jeho životodárném duchu. Proto jediným Pánem tohoto života je Bůh: člověk o něm nemůže rozhodovat podle své libovůle. Tuto moc však Bůh neuskutečňuje jako hroznou nadvládu, ale jako starostlivou a laskavou péči o své stvoření.“ Pokud lidstvo začne uplatňovat pro právo žít měřítko výkonu, vrátilo by se do období barbarství, o němž jsme se domnívali, že bylo již navždy překonané.

Josef Mudra

(mezititulky redakce)

Seřál vzniká podle knihy

Donald De Marco – Benjamin Wiker:

The Architects of the Culture of Death.

Ignatius Press, San Francisco 2004,

ISBN 1-58617-016-3, 410 stran.

Fra Angelico: Zvěstování (1430–1432). Foto: donalforeman.com

ZDRÁVAS, MILOSTIPLNÁ

Uvedení do slavnosti Zvěstování Páně

K nejvýznamnějším událostem dějin spásy patří vtělení Božího syna, které Církev slaví 25. března jako slavnost Zvěstování Páně. Ústředním bodem slavnosti je tajemství vykoupění – tajemství ponížení Boha pro povýšení člověka.

Mariánský charakter slavnosti

K událostem dějin spásy je možné přistupovat z různých stran a odkrývat tak lépe jejich hloubku. Také na slavnost Zvěstování se můžeme podívat přinejmenším dvěma způsoby. První z nich, reprezentovaný liturgickým čtením, nás uvádí do děje a vypráví, jak to tehdy v Nazaretu proběhlo. Dá se říct, že má mariánský charakter, protože v centru pozornosti stojí především Panna Maria.

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu, a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to uslyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude ve-

liký a bude nazván Synem Nejvyššího.“ (Lk 1, 26–32)

Christologický charakter slavnosti

Jiný pohled na událost zvěstování se nesusoustrěduje na děj, ale na podstatu události, kterou je vtělení Boží. Je to přístup christologický. Máme-li i v tomto případě vybrat vhodný biblický text, bude to bezpochyby prolog Janova evangelia.

Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život, a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět. Na světě bylo, a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali. Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí. Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista. (Jan 1, 1–5.9–14.17)

Milostiplná

V Lukášově vyprávění o setkání Marie s andělem stojí za pozornost výraz *milostiplná*. O toto slovo se vedly a vedou spory, protože má velký význam pro samotné tajemství Božího vtělení. Jedná se o otázku, do jakého prostředí a jak přišlo mezi lidi Slovo, které se stalo tělem. Že byl bez hříchu Ježíš, o tom nepochybuje žádný soudný křesťan, ale co Maria? Katolíci a pravoslavní se shodují v tom, že Maria byla bez osobního hříchu.¹ Svátý Hypolit Římský († 235) poeticky vysvětluje, že *Pán byl bezhříšný, protože jako člověk byl vytvořen z neporušitelného dřeva, tj. z Panny a Duchu svatého, uvnitř i zevně jako nejčistším zlatem obložený*. Svátý Augustin († 430) říká totéž strážlivěji: *...kromě Panny Marie, o které pro důstojnost Páně nechci mít ani zmínku, když je řeč o hříších*.

Důvod Mariiny svatosti

Mluví-li se o důstojnosti, může to vzbuzovat dojem, že Bůh je jako kníže, který si před sebou nechává rozvíjet kobereček, aby se jeho nejdůstojnější boty neznečistily prachem. Takový ale Ježíš není. O tom, že lidi miluje takové, jací jsou, a že se neštítí jakékoliv práce a jakéhokoliv prostředí, víme z evangelií dost. Proč tedy muselo být jeho matce zvlášť

ní Boží milostí umožněno zachovat dokonalou svatost bez hříchu? Odpověď je jednoduchá. Opravdový a úplný člověk není hříšník, ale dokonale svatý. Čím víc člověk hřeší, tím více se vzdaluje svému lidství. A protože Ježíš přijal lidskou přirozenost od Panny Marie, připravil ji Bůh pro tuto situaci tak, že jí umožnil předat lidství opravdu dokonalé. Poznamenejme ale, že rozhodně neplatí, že bezhříšný se může narodit pouze z bezhříšného. To bychom museli považovat za bezhříšné i všechny předky Panny Marie. Jde jen o jedinou osobu, jíž je Ježíš, věčné Slovo Otce, které na sebe jedinečným způsobem přijalo naše lidství.

Mariinu dokonalou svatost vyjadřují slova *plná milosti*. Hřích je umenšení milosti. Svatost proto znamená hojnost milosti, naprostá svatost pak plnost milosti. Anděl Marii oslovuje ne jejím jménem, ale právě tímto titulem. Když víme, jaký význam mělo pro Židy jméno,² pochopíme dosah tohoto oslovení snadněji. Podobně jako je Ježíš nazýván také *Immanuel* (Bůh s námi), je Maria pojmenována *kecharitómené*.³

Předchut našeho vykoupení

Toto Mariino vyvolení k dokonalé svatosti je jakoby předchutí našeho vykoupení. Bůh „sestoupil“ a stal se v Ježí-

ši Kristu člověkem, aby se naplnilo slovo evangelisty Jana: *Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi. Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí*. Ponižení Božího Syna, které začalo přijetím lidské přirozenosti, se tak stalo příčinou našeho povýšení ke slávě Božích synů. Chvála neposkvrněné Boží matky a Panny Marie je vlastně oslavou Boha za jeho spásné dílo, kterým obnovuje celé tvorstvo.

Tomáš Machula

převzato z časopisu *Amen* 3/1998

Poznámky

¹ V důsledku sporů o pojetí dědičného hříchu je však pravoslavnými odmítána formulace *počatá bez poskvrny dědičného hříchu*.

² Vzpomeňme, že Ježíš znamená *Bůh je spása*, Petr znamená *skála*, apod.

³ Katolické překlady Nového zákona většinou překládají *milostiplná*, nebo *plná milosti* (Bible svatováclavská, O. Petřů, V. Bogner, Jeruzalémská Bible apod.), protestantské (Bible kralická, český ekumenický překlad apod.), ve snaze vyhnout se formulaci připouštějící Mariinu bezhříšnost, používají obvykle slova *milostí zahrnutá, omilostněná* apod. Pro přesnost poznamenejme, že řecké slovo *kecharitómené* onu *plnost* přímo nevyjadřuje, a překlad *plná milosti* je tedy více výkladový než lingvisticky doslovný.

Dnes je radost zvěstování a slavnost panenství. Dnes snoubí se země s nebesy. Adam se obnovuje a Eva zbavuje se prvotního zármutku. Stín naší podstaty, zbožněné Bohem, přijavším lidskou přirozenost, stává se Církví Boží. Ó tajemství! Neznám jest způsob jeho sebeponížení, nevyšlované jest bohatství jeho dobroty. Anděl stává se služebníkem zázraku. Panenské lůno přijímá Syna, Duch svatý sestupuje, Otec milostivě se sklání. To vše děje se společným trojjediného Boha úradkem, v němž a skrze nějž dosáhnou spásení, spolu s Gabrielem jásejme k oslavě Panny: *Buď zdráva, omilostněná radostí: z tebe vzejde spasení naše, Kristus Bůh náš, který přijal naši přirozenost a pozvedl ji k sobě. Jeho pros za spásu duší našich.* (z liturgie)

BŮH VE SVÁTOSTECH

Nezrodí-li se kdo znovu...

Církev s odvoláním na samotná Kristova slova učí, že křest je nutnou podmínkou spásy. Je tedy možné být spasen bez křtu? Ano – Bůh sice svázal spásu se svátostí křtu, nicméně on sám není na své svátosti vázán. Křest vodou může být v případě nutnosti nahrazen křtem krve nebo křtem touhy.

Ježíš Kristus ustanovil křest jako normální nástroj spásy, a proto mohl říci Nikodémovi: *Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království* (Jan 3,5). A táž zásada je položena v jeho poslání apoštolů křtít a kázat, kde se praví, že spása člověka je závislá na přijetí Kristovy pravdy a jeho křtu. Z těchto textů je zcela jasné, že přijetí křtu je pro člověka nutné nejen jako vyplnění jistého příkazu Páně, nýbrž jako uchopení jediného prostředku, pomocí něhož lze přijít do Kristova království. Krátce bychom mohli celou tuto otázku vyjádřit slovy: *není spásy bez přijetí křtu*.

Zdá-li se nám tato pravda na první pohled příliš strohá, ukazuje nám svatý Tomáš, že ji můžeme vyjádřit takto: *Není a nebylo nikdy po hříchu pro člověka spásy, leč ve víře ve Vykupitele*. A je to jen ohlas slov svatého Petra: *V nikom jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy* (Sk 4,12). A svatý Pavel psal svým křesťanům: *Nikdo nemůže položit jiný základ nežli ten, který je už položen – a tím je Ježíš Kristus* (1 Kor 3,11).

Křtus, jediný prostředník

Tato slova Nového zákona jsou jen ozvěnou a výkladem toho, co již bylo řečeno ve Starém zákoně. Abrahám je chválen v Genezi, že uvěřil Božím slibům, podle nichž měl Jahve přinést v jeho potomstvu pozehnání všem národům. Tato nutnost víry ve Vykupitele překročila hranice mojžíšského zákona a otevřela cestu spásy i pohanským národům. O této tradici svědčí svatý Augustin, a svatý Tomáš výslovně praví: *Starý zákon naprosto nestal, aby přivedl lidstvo ke spásy. Ale byla tu*

jiná pomoc Boží, daná lidem se Zákonem, která je mohla přivést ke spásy: byla to víra v Prostředníka, skrze niž byli ospravedlněni staří otcové, jako jsme ospravedlněni my. A tak Bůh nikdy nenechal lidstvo bez prostředku spásy (S. th. I. II, 98, 2 k 4).

A ještě jasněji svatý Tomáš mluví, když ukazuje, že spása skrze křest je totéž, co spása skrze Krista: *Nikdy, ani před příchodem Kristovým, nemohli být lidé spaseni, jestliže se nestali údy Kristovými*. A na důkaz cituje uvedená slova svatého Petra. Dále pak praví: *Před Kristovým příchodem se lidé ke Kristu přivtělovali vírou v jeho budoucí příchod, a znamením této víry byla obřizka* (nebo u jiných pohanských národů nějaký jiný náboženský obraz symbolizující víru člověka v Boha a jeho prozřetelnost, v níž byla také obsažena víra ve Vykupitele) (S. th. III, 68, 1 k 1). Platila tedy všeobecně vyjádřená zásada: *Není spásy bez křtu, protože není spásy bez Krista*. Jen křest člověka přivtěluje ke Kristu. Proto je spása člověka závislá na této první a nejpotřebnější svátosti. Tridentský koncil proto stanoví, že každý, kdo by tvrdil, že křest není nutný ke spásy, *anathema sit*. Týž koncil však také ukazuje, že podstatné účinky křtu lze přijmout bez přijetí svátosti, když učí: *Ospravedlnění bezbožného je přechodem ze stavu, v němž se rodí jako syn prvního Adama, do stavu milosti a přijetí za syna Božího skrze druhého Adama, Ježíše Krista. Tento přechod se po prohlášení evangelia nemůže stát bez koupele znovuzrození nebo bez touhy po ní* (Sess. VI, c. 4).

Právě poslední slovo této koncilní definice nám dává odpověď na otázku možnosti spásy nevěřících. Budou zavrženi všichni ti, kdo jsou daleko od Krista, jimž nezavřelo světlo evangelia a nesly-

Agnolo Gaddi: Ukřížování, detail (1390–1396)
Foto: lib-art.com

Křtus totiž zemřel za všechny, a protože poslední povolání člověka je ve skutečnosti jen jedno, totiž božské, musíme být přesvědčeni, že Duch Svatý dává všem možnost, aby se přičlenili k tomuto velikonočnímu tajemství způsobem, který zná Bůh. (*Gaudium et spes*, 22)

šeli o milosti křtu? A co bude s katechumeny, kteří dříve, než mohli být obmyti svátostnou vodou, byli zkropeni svou vlastní krví v aréně pro jméno Kristovo? Tak uvažovali mnozí křesťané prvních dob.

Křest krve a křest touhy

Všechny věky křesťanské byly přesvědčeny, že svátost křtu může být nahrazena krví mučedníků a *touhou* lásky u těch, kterým se nedostalo svátostné milosti. Svatý Tomáš, když napřed připomněl, že Bůh nepřipoutal svou milost ke svátostem, popisuje takovouto náhradu za svátost takto: *Ten pak, kdo se touží skrze křest znovuzrodit z vody a Ducha Svatého, je znovuzrozen v srdci, třebaže ne v těle* (S. th. III, 68, 2 k 1). Jako by řekl, že očištění duše, které je podstatným dílem svátosti křtu, děje se tajemným způsobem v srdci toho, koho touha lásky spojuje s Bohem, i když se mu nemohlo dostat vnějšího znamení svátosti.

Skutečný křest tedy může být nahrazen *mučednictvím* pro Krista nebo *touhou* po spojení s Bohem. Jak je zřejmé, křest krve a křest touhy se zakládají na lásce. Jen velká láska je ochotna oběti života a jen láska touží. Není proto divu, že Bůh odpouští duši, která se k němu přimkne láskou. Neboť láska spojuje, tak jako hřích rozdvajil a vzdálil člověka od Boha.

Vždy bylo v Církvi toto přesvědčení, že krví a touhou lze nahradit skutečný křest. Církev si od počátku osvojila zvyk uctívat mučedníky v den jejich smrti, která jim otevřela nebe, i když umírali ještě před přijetím křtu. Ostatně znamená-li křest připodobnění ke Kristu, připodobňuje se mučedník Kristu v jeho utrpení, kterým nám zasloužil milosti křtu. Má-li křest představovat naši účast v utrpení Páně, představuje ji mučednictví formou krvavou, a odtud má zcela zvláštní účinnost. Ve křtu krve se vrcholným způsobem projevuje láska ke Kristu, a proto křest krve má opravdu všechnu sílu křtu touhy, protože není mučednictví bez touhy po spojení s Kristem v lásce. To uznávala celá křesťanská tradice, a proto uctívala mučedníky, kteří zemřeli pro Krista před přijetím křtu, i když to byly třeba jen děti.¹

„Jestliže se nenarodí někdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království.“ (Jan 3,5)
Henry Ossawa Tanner: Ježíš a Nikodém (1899). Foto: explorepahistory.com

Je totiž jenom jediný Bůh
a jenom jediný prostředník
mezi Bohem a lidmi: člověk
Kristus Ježíš, který vydal
sám sebe jako výkupné
za všechny, a v nikom jiném
není spásy. (*Ad gentes*, 7)

Ospravedlnění láskou

Křest touhy je ve skutečnosti úkon dokonalé lásky. A láska očišťuje, činí milým Bohu. Písmo svaté velmi často zdůrazňuje zásadu: Kdo miluje Boha, je jím milován. Proto člověk, kterému se přes jeho touhu nedostalo skutečného křtu, může být ospravedlněn svou touhou lásky. Musí to být samozřejmě dokonalá láska, která miluje Boha nade všechno a pro něho samého. Je to láska, která přijímá Boží prozřetelnost a je ochotna vykonat vše, o co ji Bůh požádá. Taková láska tedy, zakládající se na silné víře v Boží prozřetelnost, přijímá opravdu křest v touze.

Křesťanská tradice vždy věřila v možnost ospravedlnění toutou cestou touhy, plné lásky. Svatý Ambrož viděl mladého císaře Valentiniána II. umírat násilnou smrtí takřka v předvečer křtu. Proto velký učitel hledá, jak by potěšil sám sebe a lid v této kruté bolesti. A nalézá útěchu v tom, že Valentinián toužil po křtu, který očekával. Jistě přijal alespoň jeho náhradu, když si o něj požádal. A když ukazuje, jaká byla podobnost mezi katechumeny mučedníky a tímto horlivým katechumenem, praví: *Jestliže mučedníci jsou obmyti svou krví, i tohoto obmyla zbožnost a touha* (*De obitu Valent.* 51, 53). A tento případ je obrazem celé křesťanské tradice.

Svatý Tomáš k tomu připojuje odůvodnění: Svátosti křtu se připodobňujeme a přivtělujeme ke Kristu. To je nejpodstatnější účinek křtu. Ale tohoto účinku lze dosáhnout také jinou cestou, pokud totiž člověk může být veden Duchem Svatým k tomu, aby věřil, miloval Boha a litoval svých hříchů. A tato dokonalá láska k Bohu, spojená s vírou ve Vykupitele a s lítostí nad hříchy, očistí srdce člověka, když nemá možnost přijmout skuteč-

„Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku.“ (Lk 7,47)
Dieric Bouts st.: Kající hříšnice (1440). Foto: wga.hu

ný křest. Křest touhy však nepůsobí, jak je zřejmé, sám sebou neboli *ex opere operato* milost spojení s Bohem, nýbrž pouze *ex opere operantis*, z úkonu osobního, mocí úkonu lásky, na který Bůh odpovídá podobnou láskou (S. th. III, 66, 2).

Věříme, že touto cestou touhy mohou dosáhnout spásy i ti, kteří nezaviněným způsobem nevědí nic o dobrodiní evangelia. Víme, že ještě dnes po mnoha stáletích horlivého hlásání Kristovy pravdy je nepřehledná řada duší, ke kterým se slovo radostné zvěsti nedostalo. Tyto duše jsou daleko od Krista a jeho pravdy, a přece Bůh touží spasit všechny, jak nejednou čteme na stránkách Písma. Nezbývá pro ně tedy než tato cesta touhy, vyjádřená nadpřirozenou vírou v Boha odplatitele a láskou, která je ochotna přijmout úradky Boží prozřetelnosti v celé jejich náplni. V této víře je zavinitě obsažena i víra ve Vykupitele, a v lásce takto pojaté skrývá se i touha po křtu.²

Spása nepokřtěných dětí

A co říká Církev tváří v tvář situaci dítěte, které zemře nepokřtěno? Církev na jedné straně učí, že spása je dosažitelná jen v Kristu skrze Ducha svatého. Jakožto matka a učitelka však nemůže nepřemýšlet o údělu všech lidí stvořených k obrazu Boha, což platí zvláštním způsobem o těch nejslabších a o těch, kdo

ještě nedosáhli užívání rozumu a svobody. Církev vyjadřuje pevnou naději, že Bůh se ve svém milosrdenství a lásce stará i o tyto děti a přináší jim spásu. Pevnou půdu pro tuto naději ve spásu nepokřtěných dětí dává nekonečné Boží milosrdenství, Boží láska vylitá v Ježíši Kristu a jeho touha po spáse všech lidí. I když si nikdo nemůže být osudem zemřelých nepokřtěných dětí jist, křesťané mohou a dokonce mají doufat, že Bůh tyto děti uvítá v nebi.³

Reginald M. Dacík OP
Věrouka pro laiky V.
Krystal, Olomouc 1948
redakčně upraveno

Poznámky

¹ Křtem krve a křtem touhy je ovšem možné dosáhnout jen milosti spojující s Bohem, nikoli svátostného charakteru, takže křest krve a křest touhy nahrazují skutečný křest jen částečně. Svátostný charakter je účinkem přijetí pouze skutečné svátosti.

² Tak smýšlel už svatý Tomáš; byl přesvědčen, že náleží k Boží prozřetelnosti, aby se každému postarala o to, co je nutné ke spáse (*De verit. q. XIV, a. 2 ad 1*). Když mluví o těch, kdo byli spaseni mimo Církev Kristovu, praví: *Jestliže někteří, jimž se nedostalo Zjevení, došli spásy, nebyli spaseni bez víry v Prostředníka, neboť ač neměli víru výslovnou, měli zavinitou víru v Boží prozřetelnost,*

věříce, že Bůh je osvoboditel lidí podle způsobu, které se mu líbí, a podle toho, jak některým poznávajícím pravdu Duch zjevil (2. II, 2, 7 k 3).

³ Tradiční nauka hovořila o limbu, tedy stavu, v němž duše dětí, které umírají nepokřtěné, nezaslужují z důvodu prvotního hříchu odměnu blaženého patření, netrpí však žádnými tresty, neboť se nedopustily osobních hříchů. Tato teorie, vypracovaná teologicky ve středověku, se nikdy nestala součástí dogmatických definic učitelského úřadu, i když ji magisterium ve svých výrociích zmiňovalo až do II. vatikánského koncilu. Mezinárodní teologická komise (MTK) na základě hierarchie pravd víry a v kontextu univerzální spásitelné Boží vůle dospěla k závěru, že existují teologické a liturgické důvody pro naději, že děti, které zemřely nepokřtěné, mohou být spaseny a uvedeny do věčné blaženosti, i když Zjevení o tom nepodává výslovné učení (MTK, *Naděje na spásu pro děti, které umírají nepokřtěné*, Krystal OP, Praha 2008).

ThDr. Reginald Maria Dacík OP (1907–1988), český teolog, redaktor, publicista, kněz dominikánského řádu

Je urážkou modlit se za mučedníka; spíše bychom se měli poroučet jeho přímluvám (svatý Augustin, *Sermo 159, I*).

Nejen utrpení pro jméno Kristovo může nahradit, co chybí při křtu, nýbrž také víra a obrácení srdce, když třeba krátkost času nedovolí slavit tajemství křtu (svatý Augustin, *De bapt. IV, 22, 29*).

Rytíři života

Časopis *Duše a hvězdy* vyhlašuje čtenářskou anketu o *Rytíře života 2010*, ocenění určené českým osobnostem a českým skupinám, které se zasloužily o obranu lidského života a jeho důstojnosti v celé jeho délce (tj. od početí až po přirozenou smrt) v České republice.

Čtenáři mohou do 31. března 2010 nominovat jednotlivce i skupiny, kterým podle nich náleží toto ocenění. Nominace se dávají do diskuse pod internetovou stránku soutěže nebo zasílají na e-mailovou adresu časopisu (duseahvezdy@centrum.cz).

Dne 31. března redakce nominace uzavře a v případě, že bude nominovaných příliš mnoho, učiní základní výběr. Pak bude následovat čtenářské hlasování v obou kategoriích (pro jednotlivce a pro skupiny). Je dobré specifikovat i důvody nominace.

SEZNAM NOMINOVANÝCH (k 12. 3. 2010)

JEDNOTLIVCI: Michaela Freiová (*Res Claritatis*); Eva Iszworová (pro-life publicistika/blogování); Dr. Roman Joch (ředitel Občanského institutu); Jana Kosová; Míla Pleťánek (za svůj boj v ulicích); Dr. Xenie Preiningerová (gynekoložka, provozovatelka katolické gyn. ordinace); Zdeňka Rybová (poradna *Aqua vitae* a mediální aktivity); Michal Semín (časopis *Te Deum*, zakladatel a šéf Institutu sv. Josefa); Dr. Karel Skočovský (překladačské aktivity, přednášky a blog); Felix Stanislav Slouka (*Obrázek libereckých farností*); Dr. Marie Svatošová (práce v hospicovém hnutí a mediální aktivity); Prof. Květoslav Šipr (lékař, člen Papežské akademie pro život); Dr. Olga Těluřilová (in memoriam); Radim a Kateřina Ucháčovi (práce v Hnutí Pro život ČR); Jan Vrána (výstava *STOP genocidě*).

SKUPINY: Hnutí Pro život ČR (včetně poradny *Aqua vitae*); o. s. Na počátku; Nadační fond Betlém nenarozeným (včetně o. p. s. Dlaň života); všichni účastníci Kruciáty; sdružení *Res Claritatis*.

Duše a hvězdy

Bioetické dny na téma *Rodina a etika*

Česká biskupská konference ve spolupráci s Bioetickým centrem *Hippokrates*, Kolegiem katolických lékařů, Cyrilometodějskou teologickou fakultou UP v Olomouci, Národním centrem pro rodinu, Vysokoškolským katolickým hnutím v Brně a dalšími institucemi pořádá konferenci s mezinárodní účastí IV. brněnské bioetické dny na téma *Rodina a etika* ve dnech 23. až 25. dubna 2010. Konference se koná ve velkém sále hotelu Continental v Brně na Kounicově ulici, semináře proběhnou v prostorách Církevní střední zdravotnické školy na Grohově ulici.

Hlavní referát přednese děkan Bioetické fakulty *Athenaeum Regina Apostolorum* v Římě, Victor Pajares, L.C. Své příspěvky přednesou také Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský, Mons. Ing. Aleš Opatrný, Th.D. (Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy), prof. MUDr. Bohumil Chmelík, CSc. (Trnavská univerzita), Prof. Ladislav Tichý, Th.D. (CMTF Univerzity Palackého v Olomouci), Doc. MUDr. Petr Hach, CSc. (Lékařská fakulta Univerzity Karlovy), Prof. PhDr. Vladimír Smékal, CSc. (Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně), doc. PhDr. Pavel Navrátil (CMTF Univerzity Palackého v Olomouci) a další odborníci.

Hlavní témata: Rodina a současný demografický vývoj; Manželství a růst osobnosti; Biblický pohled na rodinu; Duchovní kultura rodinného života; Moderní biotechnologie, rodina a etika; Péče o zdraví v rodině; Sociální síť a podpora rodiny: představy a realita; Mezinárodní zkušenosti s podporou ohrožených rodin; Spolupráce institucí na ochranu rodiny a života v České republice.

Přihlášky a další informace jsou k dispozici na internetové adrese <http://www.bioetika.cz>, na e-mailové adrese konference@bioetika.cz nebo na tel. čísle 548 527 262.

www.bioetika.cz

Zpráva o Akci K

Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR a občanské sdružení *Aurelis* pořádají od 2. do 31. března 2010 v kapli Proměnění Krista Pána v Rychnově nad Kněžnou výstavu *Zpráva o Akci K*.

Výstava je unikátním uměleckým dílem, které seznámí veřejnost s událostmi noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy byl komunistickou mocí proveden zábor všech mužských klášterů na našem území.

Autorkou projektu je Šárka Horáková Maixnerová. Pouze pro účely výstavy vzniklo unikátní umělecké dílo *Křížová cesta* malíře Michaila Ščigola.

Výstava je věnována všem členům Konfederace politických vězňů, páteru Františku Kohlíčkovi a PhDr. Daniele Vokolkové PhD.

Výstava se koná pod záštitou předsedy vlády ČR Jana Fischera. Záštitu za Královéhradecký kraj převzal hejtman kraje Lubomír Franc.

ÚDV

Ocenění pro sestru Anežku Polehlovou SCB

Boromejka S. M. Anežka Polehlová SCB získala Cenu veřejnosti *Sestra mého srdce*. Jedná se o hlasování veřejnosti přes internet v rámci celostátní soutěže *Sestra roku ČR* za rok 2009.

Do této soutěže přihlásil sestru ředitel Hospice sv. Jana Nepomuka Neumanna v Prachaticích PhDr. Robert Huneš. Slavnostní vyhlášení výsledků probíhalo ve čtvrtek 25. 2. 2010 v Paláci Žofín na Slovanském ostrově. Letos se uskutečnil již X. ročník soutěže vyhlášené redakcí odborného časopisu *Sestra* z vydavatelského domu Mladá fronta a. s.

TS ČBK

Foto: TS ČBK

Poznámka k týdnu

Naše skandály a jejich dopady

Věrnost vůči ženě a odpovědnost vůči dětem se přestala cenit, protože skandály jsou zábavnější. Podřezáváme si nad sebou opory naší vlastní civilizace. Až se zhroutí, octneme se v chaosu, podobném rozbombardovaným městům válečné Evropy.

Nevěra ministra Kocába se stala skandálem týdne. Není to nic nového, schéma je pořád stejné. Stárnoucí muž u moci (a peněz), mladší milenka. Na smetiště dějin odchází manželka, která desítky let podporovala svého muže – v jeho krušných začátcích i na jeho vzestupu.

Veřejný, především mediální dopad těchto příběhů je také stále stejný. Skandály jsou populární. Stárnoucímu muži stoupají politické body, píše se o něm, je fotografován. Odložená manželka je občas kárána: kam se to pořád cpe? Milenka nedopadne vždycky nejlépe, ale stačí se napakovat.

Něco jiného je dlouhodobý, celospolečenský dopad „našich skandálů“, a ten pokládám za nejdůležitější. Politici, kte-

ří vedou normální rodinný život, nejsou příliš populární a někdy jsou označováni za „suchary“. Věrnost vůči ženě a odpovědnost vůči dětem se přestala cenit, protože skandály jsou zábavnější.

Jenže rodina patří k institucím (a stojí mezi nimi na prvním místě), které drží společnost pohromadě. Je to konstrukce, která podpírá civilizační stavbu, v níž všichni žijeme. Co se stane, překročí-li její narušení kritickou mez?

Není to tak dávno, co jsme všichni kroutili hlavou nad neštěstím skupiny Romů, která šla krást kovy. Pustila se do lešení podpírajícího jakési zchátralé skladiště, a podřezávala je tak dlouho, až jim to celé spadlo na hlavu. Byli u toho, tuším, dva mrtví.

Přitom se ale celá naše společnost chová naprosto stejně. Podřezáváme si nad sebou opory naší vlastní civilizace. Až se zhroutí (a nemá do toho daleko), octneme se v chaosu, podobném rozbombardovaným městům válečné Evropy. Život v něm bude asi velmi těžký.

Michaela Freiová

Foto: lazkykitty.net

LITURGICKÁ ČTENÍ

21. 3. Neděle	Iz 43,16–21, Žl 126, Flp 3,8–14, Jan 8,1–11 5. neděle postní	25. 3. Čtvrtek	Iz 7,10–14, Žl 40, Žid 10,4–10, Lk 1,26–38 Slavnost Zvěstování Páně
22. 3. Pondělí	Dan 13,1–9.15–30.33–62, Žl 23, Jan 8,12–20 sv. Epafrdit	26. 3. Pátek	Jer 20,10–13, Žl 18, Jan 10,31–42 sv. Kastulus (Haštal)
23. 3. Úterý	Nm 21,4b–9, Žl 102, Jan 8,21–30 sv. Turibius z Mongroveja	27. 3. Sobota	Ez 37,21–28, Jer 31,10–13, Jan 11,45–56 sv. Rupert
24. 3. Středa	Dan 3,14–20.91–95, Dan 3,52–56, Jan 8,31–42 sv. Kateřina Švédská		

Res Claritatis MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z Flickr.com. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Šéfredaktor: Mgr. Michaela Freiová. Redaktoři: Mgr. Dagmar Kopecká, Mgr. Ondřej Vaněček. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což za rok činí 675 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.